Ineriartorneq, atugarissaarneq naleqartitalu

Danmark-ip 2015-mi Nunani Avannarlerni
Ministerit Siunnersuisooqatigiivini
siulitaasuutitaqarnissaanni
suliniutissanut najoqqutassiaq

Møns Klint, Østersøen,
Danmark

Ineriartorneq, atugarissaarneq naleqartitalu

Danmark-ip 2015-mi Nunani Avannarlerni Ministerit
Siunnersuisooqatigiivini siulitaasuutitaqarnissaanni
suliniutissanut najoqqutassiaq

ISBN 978-92-893-3901-8 (PRINT)

ISBN 978-92-893-3902-5 (PDF)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2014-773>

ANP 2014:773

© Nordisk Ministerråd 2014

Layout: Jette Koefoed

Omslagsfoto: Havvindmøller i Øresund, Adrian Joachim

Foto: s. 2–3 Jette Koefoed; s. 7tv. Agnete Schlichtkrull, th. Claus Bjørn Larsen.;

s. 12, 15, 19 SignElements;

s. 10 visitaland.com; s. 19, 26–27 ImageSelect; s. 8, 25 Karin Beate Nøsterud

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk

Oplag: 311

Skrift: Meta LF

Papir: Munken Polar

Lillegrund Vindmøllepark
Øresund, Danmark/Sverige

Printed in Denmark

www.norden.org/da/publikationer

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Ved Stranden 18

1061 København K

Telefon (+45) 3396 0200

www.norden.org

norden

Ineriartorneq, atugarissaarneq naleqartitallu

Danmark-ip 2015-mi Nunani Avannarlerni
Ministerit Siunnersuisooqatigiivini
siulitaasuutitaqarnissaanni suliniutissanut
najoqqutassiaq

- 6 Siulequt
- 9 Aallaqqaasiut
- 12 Ineriartorneq
- 18 Atugarissaarneq
- 24 Naleqartitat - nunani assigiinngitsuni Nunat
Avannarliit ilisarnaataannik takoqqusaarinissaq
- 30 Issittoq Tungujortoq

Nunani avannarlerni suleqatigiinnermi Danmark 2015-mi siulittaasuutitaqassaaq. Taamaalilluni Danmark-ip pingaarutilimmik suleqatigiinnermi akisussaaftik tigugallassavaa, suleqatigiinneq tamanna ukiut ingerlaneranni nunat avannarliit nukittuumik ataatsimoornerannut ikorfartuutaasimavoq aammalu ineriartortinneranut ilanngussaqartarsimalluni.

Nunani Avannarlerni ataatsimut oqaluttuarisaanermik ataatsimoorussanillu naleqartitatsinnit qanimut attaveqatigiippugut. Tamanna aallaavigalugu suleqatigiinneq ineriartortissimavarput, tamatumani isummersuiqatigiittarluta, tamatumani tapersersoqatigiittarluta, tamatumanilu suleqatigiinnerput toqqammavigalugu suliassiissutigineqartunut naleqquttunik ullutsinnullu naleqquttunik akissuteqarsinnaalersilluta.

Tamanna assersuutigalugu ukiorpassuarni sulinitinni nunatta akornanni killeqarfinni akimmisaarutini annikillisaariniarnitsinni atuuppoq. Suliniuteqarneq tamanna pingaaruteqarpoq, nunani avannarlerni suliffeqarfiit innuttaasullu, ataatsimoorussamik nunatta inissisimanerisa, isummertarnitta kultureqarnittalu kingunerisaanik iluaqutissarsiffigisinnaavaat, siunissamilu nunat avannarliit suleqatigiinneranni qitiusumik inissisimassalluni.

Nunat avannarliit suleqatigiinnerat ukiut ingerlaneranni iluatsitsilluarnert amerlasuut malunnartinneqartarsimapput. Kisiannili ilorrisimaarnitsinni uninngaannassanngilagut. Pingaaruteqarpoq suleqatigiinnerup ingerlaavartumik naleqarnerulersitsinermik aammalu innuttatta suliniutissanik naammassisassanik nutanik allanngorartunillu naapittagaannut aalajangersimasumik aaqqiissuteqarnissaanut kinguneqartassasoq.

Tamanna immikkut pingaaruteqarpoq piffissami, nunarsuaq tamakkerlugu aningaasaqarnikkut ajornartoornermit aamma Nunani avannarlerni annertuumik kinguneqartitsisimasumit qaangiinalernitsinni. Ajornartoornerup aalajangigassanik ajornakusoortunik aalajangiinissarput pisariaqalersissimavaa – minnerunngitsumik nunani avannarlerni atugarissaarnitsinnut aaqqissuussinermi piuinnaarissaat pillugu, aaqqis-suussinerit tamakku nakuussuteqarnertik takutissimavaat, kisiannili ajornartoorneq tamakkununga malunniuteqanngitsoorsimanngilaq.

Ukiuni tulluuttuni taamaattumik pingaaruteqarpoq, ajornartoorneq tamakkiisumik qaangissagutsigu toqqammavissiissaguttalu inuiaqatitta suli uummaarissuujuarnissaannut nutaaliortuaannarnissaannullu tunngavissiinissaq. Aammalu nammineq pisinnaasut suli nammineersinaanerannik periarfissaqartitsiunissaq – aammalu namminneq ingerlatsinissamut ajornartorsiortunik tapersersuinissaq.

Danskit siulittaasuutitaqartussat sammisassat sisamat pimoorunniarpaat, nunat avannarliit suleqatigiinnerannik nakussassaasussat samminnittussallu: Siuariartortitsineq suliffissaqartitsinerlu pingaartissavavut; nunat avannarliit atugarissaarnerat erialagulu pissavarput; nunat avannarliit naleqartitaat pillugit ilisimanninneq qaffassassavarput nunat avannarliit ”ilisarnaataat” nakussarssarneratigut; aammattaaq Issittoq pillugu suleqatigiinneq immikkut sammissavarput.

Ukiumi tulluuttumi avannaamioqatitsinneq ikinngutitsinnik pitsaasumik angusaqarluartumillu suleqateqarnissarput qilanaaraarput.

H. Th. S.-t
Helle Thorning-Schmidt
Ministeriunneq

Carsten Hansen
Nunanut Avannarlernut
Suleqateqarnermut ministeri

Øresund, Danmark/Sverige

”Ataatsimoorluta nukittuvugut”. Tamanna tassaavoq nunani avannarlerni suleqatigiinnermut ministeriisa 2014-mi nunat avannarliit suleqatigiinnerannut anguniakkaminut oqariatuutaat – aamma tamanna danskit 2015-mi siulittaasuutitaqarnissaanni siunnerfiususaaq.

Nunat avannarliit suleqatigiinnerisa iluaqusiisinaanera upperaarpur, suleqatigiinnerup apeqqutit naammassisassat aalajangersimasut sammigaa-ngamigit nunani avannarlerni innuttaasunut toqqaannartumik pingaaruteqartut, suleqatigiinnikkut takussaasunik uuttorneqarsinnaasunillu sunniuteqartut suliniutit naammassineqaraangata, aammalu suleqatigiinnikkut susassa qarfiit nunanut avannarlernut ersarissumik naleqalersitsisut sammineqaraangata. Tamanna aamma danskit siulittaasuutitaqarneranni angorusunneqassaaq.

Angorusutaq tamanna nunat avannarliit pisarnerattut anguniarsarissavarput. Innuttaasut peqataatinneqartarnerannut avanaamiut ileqqi tulluusimaarutigisavut attatiinnaassavavut. Periarfissaqartillugu suliniutitsinni nunani avannarlerni inuinnaat sulianiaqatigiiffiisa peqataatinneqarnissaat qulakkiissavarput. Aammalu nunani avannarlerni peqatigiiffeqarnikkut kulturi nakuusoq ilaatilissavarput ammasumik iliuuseqarnikkut aammalu peqataatitsinikkut. Matumani immikkut pineqarput meeqqat inuusuttullu Nunani Avannarlerni tamaneersut, taakku suliniutini ilaatinneqassapput – Nunat Avannarliit suleqatigiittut misiginiassammatigit aammalu nunat avannarliit ataatsimoornerisa toqqaviata nakussarsarneqarniassammat, tamannaavoq suleqati-giinnerup isumavippiiaa.

Ukiumi, Danmarkip Islandillu arnat qinersisinnaatitaanerisa ukiut 100-nngornerat nalliuttorsiutigineqarneranni, naligiissitaaneq aamma naleqqatut qiti-usutut inissisimassaaq sammisaqartitani assigiinngitsuni. Nalunngilarput susassa qarfinni assigiinngitsuni arnat angutillu, niviarsiaqqat nukappiaqqallu akornanni atugarisatigit pissutsitigullu assigiinngitsoqarnera. Assigiinnginnerit ilaatigit atuarfinni suliffeqarfinnilu saqqummertarput. Tamanna eqqumaffigineqassaaq danskit siulittaasuutitaqarneranni.

Danmarkip qaammatini aqqaneq marlunni siulittaasuutitaqarneq isumagissavaa. Pingaaruteqassaaq ukiut arlalinni suliniutaasut amerlasuut, nunat avannarliit suleqatigiinnerannut sunniuteqartut, ingerlateqqinneqarnissaat. Matumani pineqarput ingerlaavartumik suliniutit, nunat avannarliit suleqatigiinnerisa nutarterneqarnissaat aqqis-suussuussaaqqinnissaallu generalsekretærip nutarterinissaaq pillugu nalunaarusiaa ”Nyt Norden” naapertorlugu. Matumanissaaq pineqarpoq immikkut malugalugu suleqatigiinnerup sammiviini tamaniittunik killeqarfinni akimmisaarutinik nungusaanissamik suliaqarneq – Atlantikup

avannaani akimmisaarutit immikkut ittut, aammalu akimmisaarutit, aalajangersimasumik naalakkersuinikkut susassaqarfinni suleqatigiinnerup annertusarnissaanut akornutaasut, assersuutigalugu isumaginninnikkut suliffeqarnikkullu attuumassuteqartut. Aammattaaq sulisartunik nunanit allaneersunik isumaqatigiissutit malinnagit akissarsiaqartitsinerup akiorneqarnissaa suli tunaartarissavarput, tassami nunat avannarliit akornanni ukiuni amerlasuuni sulisartut nunanit allaneersut pillugit ileqquusimavoq suleqatigiinneq aammalu misilittakkanik paarlaateqatigiittarneq.

Siulittaasuutitaqarneq angusaqartitsissappat, tunaartaqarnissaq pisariaqarpoq. Taamaattumik sammisassat sisamat toqqarsimavavut, taakku tamarmik maanna nunani avannarlerni innuttaasunit soqutigineqarlutik sammineqarput: ineriartorneq, atugarissaarneq, naleqartitat aammalu Issittoq Tungujortoq. Siulittaasuutitaqartitatta suliassaq matumani pineqartoq qitiutillugu samminiarpaat.

Østersøen,
Åland

Nunarsuaq tamakkerlugu aningaasaqarnikkut ajornartoorneq sakkortuumik eqquisimavoq – aamma Nunani Avannarlerni, tamaani aningaasatigut ingerlatsineq appariarsimavoq, suliffiit annaaneqarsimapput aammalu sumi tamani inuiaqatigiigut isumalluannginnerup kingunerisaanik eqqorneqarsimapput. Tamanna annertuunik kinguneqartussanik aalajangiisoqartariaqarsimavoq aningaasaqarnitta aaqqiivigineqarnissaa siunertaralugu. Maannali takuneqarsinnaalerpoq, suliniutit tamakku kinguneqalersut, ajornartoornerullu Nunanik Avannarlernik eqquinera kiisami annikilliertulerpoq.

Maanna kingumut ineriartorneq suliffissaqartitsinerlu pingaarnerutillugit sammissavavut. Tamanna aamma nunat avannarliit suleqatigiinneranni pissaaq. 2015-mi Nunat Avannarliit nunarsuup immikkoortortaani susassaqrfinni siuttutut inissisimanerat ineriartorteqqinneqassaaq, maanna nunat avannarlermiut piginnaasaqarfiini ilisimaneqareersuni, aammalu nunat avannarliit ataatsimoorlutik isumassarsiorsinnaassuseqartumik nutaamillu eqqarsartariaatsimik tunngaveqarluni suliniarnerisigut, suli annerusumik ineriartorneq suliffeqartitsilerlerlu pilersinneqarsinnaavoq. Matumanilu ajunngilluinnartumik pisinnaasaqarpugut mingutsitsigani isumassarsiorsinnaassuseqarlunilu sammisaqarfusartuni. Nunat Avannarliit maanna ilisimaneqareerlutillu akuerisaareerput mingutsitsigani imminullu atasinnaasumik ineriartortitsinikkut nunarsuup immikkoortortaani siuttuusutut. Nunarpassuit nunat avannarliit saattarpaat, imminut atasinnaasumik nukissiutitigut pilersorneqarneq, isumalluutini atuilluarnerusinnaanermut, mingutsitsinnginerusunik atortoqalernerumut aammalu silap pissusianut akornusiisanngitsunik suliniutissat pillugit pingaarutilinnik aalajangiinissamut tunngavissanik isumassarsilialernerminnut atatillugu.

2015-ni annertunerusumik FN-mi imminut atasinnaasumik ineriartortitsineq aammalu silap pissusia pillugu isumaqatigiinniarnernit annertuumik sunnerneqarsimaneqassaaq. Siullertut naatsorsuutigineqarpoq nunarsuaq tamakkerlugu imminut atasinnaasumik tunngaveqartumik anguniagassanik akuersissuteqarnissanut FN-p Post 2015 ineriartorneq pillugu anguniakkanut atasumik aammalu imminut atasinnaasumik tunngaveqarluni ineriartortitsineq Rio+20-ataatsimeersuarnermik malitseqartitsinikkut. Aappaattut FN-p nunat assigiinngitsut peqataaffigisaannik silap pissusia pillugu ataatsimeersuarneq COP21 Parisimi ingerlanneqassaaq, matumanilu anguniagaavoq, nunarsuaq tamakkerlugu silap pissusia pillugu nutaamik isumaqatigiissuteqarnissaaq. Nunat avannarliit pitsaasumik

Østersøen, Finland

suleqatigiinnerat atorluarniassavarput isumaqatigiinniarnerni sunniuteqarnissaq aammalu naammassineqartunut nunat avannarliit sunniuteqarnerat qulakkeerniarlugu.

Matumani ilaatigut illoqarfivut nunani avannarlerniittut pineqarput. Illoqarfiit annertusiartuinnartumik nunarsuup inuisa ilaannit najorneqarput aningaasarsiorfiullutillu. 2050-mi nunarsuup innuttaasa 70 pct.-ii illoqarfinni najugaqalersimassapput. Taamatut annertutigisumik illoqarfiit innuttaasunit tatisimaneqalerpata imminut atasinnaas-suseqarneq annertusiartuinnartumik pingaarutilimmik inissisimalissaaq illoqarfinnik ineriartortitsinermut anguniagaqarnermi – tamanna atuuppoq Nunani Avannarlerni nunarsuullu sinnerani.

Taamaaliornissamut pisariaqarpoq illoqarfinnik pilersitsissagaanni nutaamik eqqarsartaaseqarluni aaqqiisarnissaq aammalu illoqarfinnik pilersaarusiornissaq, matumani siullertut mingutsitsinermik isumalluutinillu atuinerup annikillisisussamik aammalu silaannarmik kissatsitsisartunik gassinik aniatitsinermik annikillinerannik kingune-qartussamik, aammalu aappaattut illoqarfimmi pitsaasumik inuuneqarnissamut avatangiisiisunik, taamaalillunilu tamakkunani najugaqarnissaq pilerinartuaannarniassammat.

Maanna Nunani Avannarlerni pissanganartut suliniutit ingerlanneqareerput, pilersaarusiorderit aammalu nukissiutitigut atuinerup iluarsaavigineri, nipiliorfigitinnerup annikillisaavigineri, eqqagassat passunneqartarneri, angallannikkut aaqqiissuteqarnerit, atugarissaarneq il.il. illuliortaatsip qanimut peqatigilernikuuai. Nunani Avannarlerni sulii taamatut aaqqiinerit nunani allani Nunanilu Avannarlerni ineriartorterteqqikkutsigit saqqummiuttarutsigillu, tamanna ineriartornermut, peqqinnermut aammalu suliffissaqarnermut iluaqutaassaaq kiisalu inunnut illoqarfinni najugallit inuunikkut misigisaasa pitsaanerulerneranik kinguneqassalluni. Nunani avannarlerni illoqarfiit tassaassapput imminut atasinnaasumik ineriartornermut motooriusussat.

Nunani avannarlerni ilusilersuineq atisaliorderlu susassaqarfiuvoq alla, maanna nunanit allanit nersorniarneqartalereersoq. Nunat avannarliit atisaliortaasiat eqqiluutsuunnermut, ileqqorissaarnermut aammalu atortulersortuunnginnermut attuumatinneqartarpoq. Tamakkuupput atisaliortarnermi annoraaminiliortarnermilu suliffeqarfinni immikkuullarissumik nukittuujunermut takussutissiisut, pineqartuni ilisarnaataagualarpoq nunarsuarmi atortussatigut atuinerpaaffiusutut, nukissiutitigut imermillu annertuumik atuiffiulluni aammalu kemikalianik

toqunartulinnillu annertuumik atuiffiulluni. Ukiunilu makkunani tamanna immikkut illuinnartumik periarfissiivoq, inuussutissarsiuteqarfik tamanna malinnaaffigineqarnerulersimavoq nioqqutissiassanik atuilluarnerunissaq pillugu, annertunerusumik atueqqittarnissaq pillugu aammalu kemikalianik atuineq pillugu isorinninnerulernermut. Anguniagaqartumik suliniuteqarnitsigut aammattaaq inuussutissarsiuteqarfimmi pineqartumi mingutsitsinnginnerusumut ikaarsaariarnerup aammalu Nunat Avannarliit akornanni assigeeqummik pilersitsisinnaavugut – taamaaliornikkullu maanna atisaliornermik annoraaminiliornermillu inuussutissarsiummi siuariartornermi atuutereersumi annertuumik ineriartortitsinissamik suliffissaqartitsinissamillu periarfissat sulii sakkortunerusumik kaaminneqassapput.

Nunani avannarlarni aamma pitsaasunik misilittagaqarpugut uumassusilinnit tunisassiatsinnik atorluaasarneq pillugu, taamaaliornikkut maangaannartitassat annikillisinneqartarput iluanaarutissallu annertusisittarlugit. Uumassusilinnik tunngaveqarluni aningaasaqarnertut taaneqartartup inuiaqatigiit avatangiisitigullu soqutigisat iluaqusertarpai aammalu inuussutissarsiutinik unammillerluarsinnaasunik ineriartortitsisinullu tamanna ilutigalugu kinguneqartitsisarluni. Minnerunngitsumik Atlantikup avannaani inuussutissarsiutitigut annertuumik ilippanaateqarluarpoq imaani uumassusilinnik atuineq pitsaanerusumik ineriartortinnissaa pillugu aammalu avatangiisinut akornutaanngitsumik atuinissamut. Tamatumunnga pisariaqarpoq nunat avannarliit ataatsimoorlutik suliniuteqarnissaat, taamaaliornikkut pisortat oqartussat inuussutissarsiuteqartullu ataatsimoorlutik suliniutigissallugu iliuusissanik nutaanik ineriartortitsinissaq pillugu.

Imaaliorniarpugut:

- ”Nordic Built Cities”-mik taaguuteqarteq atorlugu suliniut aallarnerniarparput ilaatigut illoqarfinnik pilersaarusionermi, illuliortaatsimi, sanaartornermi, avatangiisinut, nukissiuutitut, angallannermut, IT (smart cities), toqqissisimaneq aammalu atugarissaarneq pillugit nunani avannarlerni siumut isigisumik sam-misaqartartut katersorlugit suleqatigiissutigalugillu qanoq iliorluni nunani avannarlerni illoqarfinnut attuumassuteqartut pilerinarsarneqarsinnaanersut aammalu imminut atasumik tunngavissinneqarsinnaanersut pillugit.
- Nunani avannarlerni avatangiisit pillugit ministerit ataanni nunat avannarliit iliuusissatut pilersaarutissaannik akuersinissaq atulersitsinissarlu aammalu 2015-mi kulturi tunngavigalugu annertuumik aqqissuussinissaq, iliuutsit taakku marluk nunani avannarlerni atisaliarluni annoraaminissanillu tunisassiornermi nioqqutissiassanik atorluaanerunissaq aammalu imminut atasinnaa-neruneq siuarsassavaat.
- Suliniut aallartissallugu, tassani pisortat oqartussat inuussutissarsiornermilu ingerlatsisut attuumassuteqartut suleqatigalugit unamminartut periarfissallu suussusersissagaat, imminut atasinnaasumik siuariartortitsineq Atlantikup avannaata imartaani isumalluutitik atuilluarneq tunngavigalugu.

Skagerrak, Danmark

Nunani avannarlerni ukiuni amerlasuuni ineriartortissimavarput atugarissaarnissamut aaqqiissuussinerit patajaatsut innuttaasunut ataasiakkaanut iluaqutissanngorlugu aammalu inuiaqatigiittuut iluserisatsinnut toqqammaviit ilaattut atuulluni. Amerlasuutigut naalagaaffik atugarissaarfiusoq tunngaviusumik avannaamiut DNA-nnut ilaavoq. Naalagaaffili atugarissaarfiusoq allanngujaatsuunngilaq. Piffissap ingerlanerani aamma ineriartortariaqarpoq. Tamanut attuisumik aningaasaqarnikkut ajornartoornerup, Nunani avannarlerni aamma misigisimasatta, inuiaqatigiinnermut attuumassuteqartoq ataqatigiissinnaassuseqarneq misiligarpa aammalu ersarissarlugulusooq nutaanik ineriartortitsinissamut ullutsinnullu naapertuuttunik aaqqiissutissanik pisariaqartitsisoqartoq, taamaalilluni nunat avannarliit atugarissaarnerat aamma siunissami nakuussuteqarluni atuunniassammat.

Qajannaatsumillu toqqavissaqarpugut ineriartorfigisinnaasatsinnik. Nunani avannarlerni atugarissaarnikkut aaqqiissutaasartut pillugit ilisimasat misilittakkakkallu annertuut pigaavut aammalu pisortani oqartussani namminerlu ingerlatani nukissat immikkut illuinnartut pigalugit. Tassaapput piginnaasat ilisimasallu, Nunat Avannarliit avataanni atorusunneqartut.

Kisiannili Nunani avannarlerni annertunngitsunik aningaasaqarfiuvugut. Ilisimatusarnissamut aammalu periaatsinik nutaanik ineriartortitsinissamut periarfissat killeqanngitsuunngillat. Taamaattumik ajornanngitsumik periarfissaqarpoq atugarissaarneq pillugu nunat avannarliit suleqatigiinnerisa nakussarsarnissaanut – suleqatigiinnermi, nunat avannarliit ataatsimoorullugu pisussaataaffianni ilisimasatsinnik oqaluuserinnilluta. Tamanna pingaarutilimmik qitiutillugu sammisaqarfiussaaq danskit 2015-mi siulittaasuutitaqarnerisa nalaani.

Inuiaqatigiinnut tunngasuni pingartinneqartuni ilisimasanik katersuinissaaq sallitissavarput, ilisimasanik attuumassuteqartunut saqqummiussissaagut aammalu suleqatigiissutigissallugu atugarissaarnermut tunngasutigut aaqqiissutissanik nutaamik iliuuseqarluni ineriartortitsinikkut. Taamaalilluta qulakkiissavarput, naalagaaffiup atugarissarfiusup sulisorisaasa – meeqqerisut, ilinniartitsisut, nakorsat, peqqissaasut, utoqqarnut isumaginnifinni sulisut aamma allat amerlasuut – ilisimatusarnikkut tunngaveqartumik ilisimasanik pitsaanerpaanik atortoqarnissaat aammalu sapinngisamik pitsaanerpaamik tunuliaqutaqarlutik atugarissaarnikkut pissarsiassanik pitsaanerpaanik tunniussaqtassappata.

Tamanna ilaatigut peqqinnissaqarfimmi atuuppoq, matumani nunani avannarlerni ministeriunerit Tromsø 2012-mili isumaqatigiissutiginikummassuk qanimut suleqatigiinnissaq Nunani avannarlerni tamani peqqinnissaq pillugu isumaginiffinnut iluaqutaasussamik. Aalajangerneq tamanna maanna mikisualukkuutaarlugu susassaqarfinni aalajangersimasuni piviusunnngortikkiaartuaarneqassaaq.

Nunat avannarliit qanimut suleqatigiinnerat aammalu peqqutaasut sunniiniutit pillugit ilisimasaniq paarlaasseqatigiinneq aamma pingaaruteqalissaaq naligiinnginnerup suli maligiuaakkatta annikillissarnissaanut suliniutitsinnut, peqqissuseq aammalu pitsaasumik peqqinneq pineqartillugu. Naligiinnginneq inunngornermiilli tunngavilerneqartarpoq assersuutigalugulu takuneqarsinnaasarluni, appasinnerusumik ilinniagalinnik angajoqqaallit meeqqat ikinnerit misissortikkiaartortartut akiuussutissamillu kapineqartarlutik. Malunnaatit allat soorlu pujortarneq, imigassaq kiisalu nerisassat timersorneq aamma annertuumik naligiinnginnermut ersiutaasarpur peqqinnermut atatillugu. Tamanna maanna annertunerusumik sammineqassaaq.

Aammattaaq isumaqatigiissutit malinnagit akissarsiaqartitsinerup akiornissaa suli sammineratigut suliffeqarnerup iluani naligiinnginneq sumiissusersineqassaaq. Sammisaaq akuttunngitsumik nunat avannarliit akornanni kinguneqarluartumik oqaluuserineqartarpoq, taamaaliornikkut nunat imminneq aaqqissuusinerit tunngavigalugu isummersoqatigiittarput. Iliuserisartakkavut nakussassavagut nunat ataasiakkaat misilittagaannik paarlaasseqatigiittarnikkut kiisalu oqaluuserissallugu ineriartornermut malunnaatit aammalu nunat avannarliit ataatsimoortumik soqutigisaat pillugit EU-mi inatsisitigut suliniutinut sanilliullugu.

Tamanna aamma meeqqanut inuusuttunullu susassaqarfimmi atuuppoq, matumani qulakkiissavarput meeqqat qaffasinnerpaamik piginnaaneqarluni atuartinneqarnissaaq taamatullu ilinniartitseriaatsit tunngavigalugit, taamaalillutik sapinngisamik pikkorissiniassammata aammalu inuuniarnikkut atugarliuutit kingornuttakkat atuuttuuneri annikillineqassapput ilinniarnermi angusat tunngavigalugit. Aammattaaq aallutissavarput inuusuttut ilinniartitaanerit ilinniagaqarnerilu, tamakkumi pisariaqarput suliffeqarnermi aalajangersimasumik ilaallernaleraanni. Inuusuttut ilinniartitaanerit annertunerusumik inuusutissarsiuqartut pisariaqartitaannut tulluarsartariaqarput. Aammattaaq inuusutissarsiuutit inuusuttunut suliffissanik ilinniarfissanillu pilersitsisariaqarput. Inuusuttut ikiuutisiaannaqarnermit peernissaaq pillugu suliniutit eqqu-maffiginerusariaqarparput. Kikkut tamarmik peqataassapput,

nammineersinnaangitsulli ikiorneqartariaqarput
ilinniagaqalernissaannut suliffeqalernissaannulluunniit.

Nunani avannarlerni ilaatigut annertuumik ataatsimoorluta meeqqat
inissinneqarsimasut pillugit unammilligassaqarpugut, taakkumi
ilutiminnit sanilliullutik angusaqarnerlunnerusarput, atuarneq,
inuussuttut ilinniartitaanerat, tarnikkut timikkullu peqqissuseq
pineqaraangata. Tamatumunnga pisariaqarpoq inissiisarneq ataatsimut
isigalugu misissuisariaqarnerput. Naammattumik
pikkoriffigisimanngilarput ilinniartitsinikkut pitsaasunik angusaqarnissaq
aammalu inuuniarnikkut atugarliuutit kingornuttakkat
nungusarniarneranni. Nunani avannarlerni nunani tamani misilittakkat
takutippaat, meeqqat inuusuttullu – ingammik nukappiaqqat –
inuuniarnikkut artorsaateqartut suli atuarnikkut pitsaanngitsunik
angusaqartartut. Tamatuma siunissami inuiaqatigiinni periarfissaat
ajornerulersittarpaa. Tamanna toqqarlugu suliniarfignissavarput.

Aammattaaq qarasaasiatigut aaqqiisarnert soqutiginerusariaqarpavut.
Susassaqarfik tamanna Nunani Avannarlerni piginnaaneqarfigereerparput,
qarasaasiatigullu aaqqiinerit tigussaasumik takutitsererput
innuttaasunut sammititani susassaqarfinni. Tele-medicin,
pisinnaaqqilernissamut aaqqissuussinerit aammalu ungasissumit
ilinniartitsinerit assersuutissaapput, atugarissaarnermut
attuumassuteqartunut pingaarutilinnut Nunani Avannarlerni innuttaasut
ulluinnarni atugaannut iluaqusiisartuusut. Nunani avannarlerni nutaamik
eqqarsarluni suliffeqarfiit qarasaasiatigut aaqqiissutissanik
ineriartortitsinissaat siuarsarsinnaagutsigu, tamanna atugarissaarnikkut
aaqqissuussatta ataavartumik ineriartortinnissaanut annertuumik
iluaqusiissaaq. Taamaalinikkut Nunat avannarliit qarasaasialerinermi
nunarsuup immikkoortortaatus maligassiuisutut
inissinneqarsinnaalissapput, tamatumani siuariartornerup
pilersissinnaasaanik iluaquteqarsinnaaneq periarfissinneqassaluni.

Imaaliorniarpugut:

- peqqinnikkut naligiinngissutit annikillissarnissaannik suliniutit pillugit ilisimasani avannaamiut ataatsimoortumik paarlaateqateqatigiittarnerisa nakussassarnissaa. Tamanna assersuutigalugu atuuppoq aaqqissuussaaneq pillugu suliniutissat (nutaamik inatsisiliorneq) aammalu pinaveersaartitsinnermut, paasini-ariaatsinut, passussinnermut aammalu suliaritereernerup kingorna peqqissarnermut assigiinngiaartumik suliniutit annertunerusumik atuinissaq, assigiinngitsunik pisariaqartitsineq il.il. tunngavigalugit.
- Siunissami nunani avannarlerni peqqinnissaq pillugu suleqatigiinneq pillugu nassuiaammi (Bo Könberg-rapporten) inassuteqaatinik malitseqartitsineq.
- Inuusuttut suliuaannarnissaannut tunngatillugu nunanut avannarlernut unamminartut suliniutissallu qitiutillugit isiginiarnissaat.
- Inuussutissalerinnermi ilisimasani katersinnerup nakussassarnissaa qulakkiissallugulu, ilisimasap inuussutissatigut sillimaniarnerup nakussassarneqarnissaanut, peqqinnartunik nerisaqartarnermut, uumasut nappaataat ajoqusiisartut pinngitsoornissaat aammalu imminut atasinnaasumik tunngaveqarluni siuariartortitsisumik tunisassiornerup ineriartorteqqinnissaa.
- 2012-mi antibiotika-mut akiuussinnaassuseqarneq pillugu ataatsimeersuar-nerup ”One Health”-p malitseqartitsinissaq.
- Nunani avannarlerni isumaqatigiissutit atornagit akissarsiaqartitsinnerup akiornissaa pillugu oqalinnerup nakussassarnissaa.
- Suleqatigiissutigissallugu meeqqat inuusuttullu inissinneqarsimasut pitsaanerpaamik atugarissartinnissaat, ilinniartitaanissaat suliffissaqartinneqarnissaallu qulakkiissallugu. Tamanna pissaaq periutsinik annertunerpaamik sunniuteqartartunik siammartiterinikkut, aammalu susassa qarfinni ilisimasani amigaateqarfiusuni suleqatigiissuteqarnikkut.
- Nunat avannarliit suleqatigiiffissaannik pilersitsinissaq, tamassuma qulakkiissavaa ilisimasat tunngavigalugu suliaqartunut sammititamik, pitsaasumik atuartitsineq aammalu pitsaasumik ilinniartitseriaaseq pillugit aaqqissuussaasumik sullissinissaq. Suliniuteqarnerup aqqutissiutissavaa pitsaanerusumik atuartitsi-sarneq ilinniartitseriaaserlu pillugit siammarsaanissaq,

pitsaanerusumik angusaqarnissamut tunngavissiissussat aammalu inuuniarnikkut atugarliuutitik kingornussisarnerup annikillisarmissaanik kinguneqartussanik.

- Sulissutigissallugu suliffeqarfiit qarasaasianik sammisaqartut isertugaanngitsunik paasissutissanik atuinerisa aammalu taakku nunani avannarlerni ataasiakkaani innuttaasunut sammititamik qarasaasiatigut aaqqiissutissanik misileraanissamut tapersersornissaat.
- Nunat akornanni attaveqaqaateqartumik suleqatigiiffissamik pilersitsinissaq peqataaffigissallugu, tamassuma ilaatigut nunat akornanni utoqqarnik peqqissaasarneq pillugu suliaqartarnermi misilittakkanik, periutsinik aammalu kingunerisartagaanik ilisimatitsisarnissaq tapersersussavaa.
- Kinguaassiutitigut atornerlugaasimanermit kingunipiloqartitsinerit pillugu nunat avannarliit attaveqaqaatissaannik pilersitsinissaq nunat akornanni paasissutissanik katersinissaq siunertaralugu.

Atlantehavet, Færøerne

Naleqartitat – nunani assigiinngitsuni Nunat Avannarliit ilisarnaataannik takoqqusaarinissaq

Imminut atasinnaasumik ineriartortitsineq, nutaamik eqqarsartaaseqarneq, silap pissusia, ataavartumik nukissiorneq, avatangiisinut mianerininneq, ilinniartitaaneq, demokrati, ammasuuneq, peqquserlulluni iluanaarniarneq qaqutigooortuuvoq aammalu naligiissitaaneq. Tamakkuupput nakuussutitut inissisimaffiit, nunarsuup sinnerani uatsinnut ilisarnaatitut taaneqartartut, aammalu tamakkuupput nunani avannarlerni tunngaviusumik naleqartitanit aallaaveqartut.

Aammattaaq aningaasarsiornerup ajornartoornerata malitsigisaanik annertusiartortumik malugivarput, nunat assigiinngitsut Nunat Avannarliit isiginiartaleraat inuiaqatigiinnerminni unamminartut ilaasa aaqqinniarnissaannut isumassarsiorlutik. Assersuutigalugu nunat avannarliit atugarissaarnermut sammititamik ilinniartitsisarnerat assigiiaarteqartut immikkullu ilisimasaqarfiusut, pilerinarsisinneqarput nunanut allanut ilinniartitseriaatsinik siammartiterinissamut aammalu nunat avannarliit atugarissaarnermi aaqqiissutigisartagaannik ilisarititsiniaalluni saqqummiussisarnermut. Soqutiginninneq tamanna pitsaanerusumik atorsinnaavarput sulii pikkoriffiginerulerlugu, nunat avannarliit aaqqissueriaasianni pisinnaasat sunarpiaaneri ersersissallugit nunat aamma nunarsuup immikkoortortaasa allat isumassarsiorfigisinnaasaat ilikka-gaqarfigisinnaasaallu. Nunat avannarliit pillugit tunngaviusumik soqutiginninnerup ersersippaa nunat avannarliit kulturiannik aamma nerisassasataannik annertuumik aamma soqutiginnittoqartoq.

Nunanit allanit pitsaasumik soqutiginninneq tamanna atorluartariaqarparput annertusarlugulu. Sulii annertunerusumik nunat avannarliit “ilisarnaataat” atortariaqarparput nunat avannarliit pissaaneqarfii qitiusumillu naleqartitaasa ilisimalerneqarnissaat siuarsarniarlugu. Minnerunngitsumik niuerfinni nunarsuup immikkoortortaanut Nunanut Avannarlernut ilisimanninneq nunanut ataasiakkaanut ilisimanninnerminngarnit anneruppat, taava sulii atorineqanngitsumik periarfissaqarpoq nunat avannarliit ilisarnaataat pillugu pingaartitatut toqqakkani aammalu aaqqiissuusaanerusumik pilerusaarutiginisnaanut.

Taamaattumik danskit siulittaasuutitaqarneranni sivisuumik ingerlasussamik suliniummik aallartitsisoqassaaq, tamassuma Nunat Avannarliit pillugit pingaartitatut isigisani ataatsimut ilisarititsiniaaneq nunani assigiinngitsuni ingerlanneqassaaq. Tamanna pissaaq Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa nutaamik ilisarititsiniaanermut anguniagassiaat naapertorlugu immikkoortuni immikkut toqqarneqarsimasuni.

Matumani ilaatigut pineqarpoq avannaamiut ataatsimoorlutik kulturikkut ussassaaruteqarnerat. 2013-mi Washington D.C.-mi ”Nordic Cool”-mik taasaq atorlugu annertuumik ussassaarisoqarpoq. Aaqqissuussineq iluatsilluarpoq, tamatuma ersersippaa nunani assigiinngitsuni soqutiginnittoqartoq, ukiuni makkunani nunat avannarliit eqqumiitsuliaat kulturiallu pillugit. Nordic Cool-imit misilittakkat toqqaannarlugu nunani allani atorneqarsinnaanngilaq, kisiannili tamanna periarfissatsialammut ersersitseqataavoq, Nunanik Avannarlernik ilisimanninnerulernissamut annertuumik anguniagarluni kulturikkut paarlaateqatigiittarneq aqqutigalugu. Tamannaavoq misilittagaqarneq annertusartuagassarput qulakkeerniarlugu, nunat avannarliit kulturiannik avammut saqqummiineq – nunat avannarliit naleqartitaannik tunngaveqartut – ukiuni aggersuni sulis nukittunerusumik ingerlannaqarumaartoq.

’Ny nordisk mad’-mik malinnaanerulernerup ukiuni makkunani annertuumik malunnaatilinnillu nunani avannarlerni arlalinni nerisqaqarnikkut kulturi allanngortippaa. Ineriartornermi tamassumani aamma imminut atasinnaaneq, nutaaliorinnaaneq, pitsaassuseq eqqiluitsuunerlu pillugit nunani avannarlerni tunngaviummik naleqartitat isiginiarneqalerput. Ineriartorneq tamanna nunani assigiinngitsuni annertuumik soqutigineqarluni malinnaaffigineqarpoq, aammalu nalilerneqarluni annertumik ilippanaateqartoq nerisassat pillugit Nunat Avannarliit tikeraarfigisassatut nunarsuarmi pitsaanerpaatut ilisaritissallugit.

Nunanik avannarlerni nerisassat isumannaatsutut, peqqinnartutut aammalu ajunngitsumik pitsaassusilittut kiisalu imminut atasinnaasumik tunisassioraatsitigut nioqqutissiarineqarneri aallaavigalugit, nerisassat isumannaatsuunerik aammalu nunani avannarlerni nerisassioriaaseq nutaq nunanit assigiinngitsunit ilaatsinaanneqarneri soqutigineqarnerilu tamatta iluaqutigissavarput, aammalu nunani avannarlerni nerisassioriaaseq Nunanik Avannarlerni minnerunngitsumillu nunarsuup sinneranut siammarterneqarnissaanut.

Aammattaq takornariaqarneq nunat avannarliit ilisarnaataannut atalluinnarpoq. Inuussutissarsiuutip iluatsilluarnera annertuumik atassuteqarpoq Nunanik Avannarlernik nunallu avannarliit naleqartitaannik ilisimaninnermut. Taamatuttaaq inuussutissarsiuut immini – ilaatigut takornarianik kajungilersitsisarnermigut – peqataavoq Nunat Avannarliit pillugit ilisimasani siaruarsaanermut. Ajunngitsumik tunngavissaqarpoq nunat avannarliit takornariaqarneq pillugu ataatsimoorlutik

suliniuteqarnissaannut, taamaalilluni nunat avannarliit ilisarnaataat aammalu Nunat Avannarliit takornariat ornittagaattut nutaaliorfiusutut annertunerusumik soqutiginnittoqalerniassammat – anguniagaqartumik suliniutit ilutigalugit susassaqarfinni assersuutigalugu kultureqarnermi, inuussutissatigut, illuliortaatsimi ilusilersuisarnermilu. Tamanna atorluas-savarput – minnerunngitsumik ineriartorfiusuni nutaani takornarianik tikititsisarnialerutta.

Imaaliorniarpugut:

- Nunat avannarliit peqataaffigisaannik suleqatigiissataliussaagut, 2015-ip ingerlanerani taaguut "Nordic Cool" pillugu aaqqissuulluagaasumik ineriartortitsinissaq siunertaralugu, tamatuma siunissami nunani allani nunat avannarliit kultureqarneq pillugu ussassaarinissami aaqqissuussaanikkut sinaakkutassanik tunngaviliisinnaasuamik. Aammattaaq misissorumavarput "Nordic Cool" pillugu nutaamik aalajangersimasumik ussassaarinissaq pillugu aallarniissamut periarfissaqarnersoq.
- Nunat avannarliit nerisassaataat toqqaannartumik atorniarpavut Nunat Avannarliit ilisaritinniarnernut atatillugu. Taamaaliorniarpugut ukiumoortumik aaqqissuussaqarluta "Nordic Food Festival" tassani ilaatinneqartassapput nunani avannarlerni nerisassioriaatsimut ineriartortitsinermi aammalu inuussutissanik ineriartortitsinermi pingaarutilimmik inissisimasut. Aammattaaq suliniut nutaaq saqqummiunniarparput – "New Nordic Ultra" – taamaaliornikkut Nunanit Avannarlerpaanit tunisassiassanik pitsaanerpaanik soqutiginninnerulerneq pilersinneqassaaq.
- Nunat avannarliit ataatsimoorlutik suliniuteqarnissaat takornariaqarneq, avammut tuniniaaneq, kultureqarneq aammalu aningaasaliissuteqarnissaq pillugit siuarsaanissaq pillugu "Team Norden"-mik taaguutilimmik aaqqissuussaanikkut sinaakkutissanik pilersitsinissamut alloriarneq siulleg tigussavarput. Iliuuseqarnertut siullertut takornarianut nutaanut niuerfinnit siuariartortunit ungasissuumeersunullu neqeroorutit ineriartortinneqassapput – siullermik Kina-mut tunngatillugu – misileraqqaarniarneqarpoq.
- Nunat avannarliit ataatsimoorlutik suliniutigissagaat qaffasinnerusumik (atugarissaarnermut) ilinniarneqartartut ilisimaneqarneri nakussassarneqassasut aammalu nunanut allanut siaruarsinnaaneri pillugit.
- Illuliortaaseq aammalu ilusilersuisarneq pillugit nunanut assigiinngitsunut tunngatillugu nunat avannarliit ataatsimoorlutik suleqatigiissutigisinnaasaat pillugit periarfissanik misissuinissaq aallartinneqassaaq.
- Aningaasaqarnikkut aammalu misissueqqissaarneq tunngaviliullugit Nunat avannarliit aammalu nunat avannarliit periaaserisartagaat pillugit nunani assigiinngitsuni ilisarititsiaaneq pilersinneqassaaq. Tamanna angusinnaavarput sammineqartoq pillugu ilisimatusartunik

nuimasunik peqataaffigineqartumik 2015-mi
ataatsimeersuartitsinikkut, tamatuma kingorna naalakkersuinikkut
isummerfigisassanik inassuteqartoqassaaq nunat avannarliit
aaqqissuussaannerup nakuuffigisai sanngeequtaalu pillugit aammalu
nunani nunarsuullu immikkoortortaani allani taassuma
atorneqarsinnaanera pillugu.

Diskobugten, Grønland

Silap pissusiisa allanngoriartornerisa Issittumi allanngoriartornerit pilersissimavai. Allanngoriartorneq tamanna ukiut tulluittut ingerlaneranni pissaaq. Issittup immikkoortortaanit Atlantikup avannaa aqqusaarlugu Europap avannaatungaanut silap pissusiata allanngoriartornerata sumiiffinni innuttaasut unammilligassaat aamma periarfissaat tunngaviusumik allanngartissavai. Tamanna issittumi inuiaqatigiinnut suliaassanngussaaq annertoq.

Nunat avannarliit suleqataallutik peqataassapput nunarsuup immikkoortortaanit imminut atasinnaasumik ineriartortitsinissaq qulakkeerniarlugu suliniarnermut, matumani nunat innuttai qitiutinneqassapput. Tamakkunani suliniarnitsinni Nunani Avannarlerni ilaatigut atussavarput ukiuni amerlasuuni susassa qarfiit assigiinngitsut akulerullugit assersuutigalugu avatangiisinut, silap pissusianut, nukissiornermut, imminut atasinnaasumik ineriartortitsinermut, ilisimatusarnermut, kultureqarnermut aammalu naligiissitaanermut tunngasuni suleqatigiinneq aammalu ilisimasaniq paarlaateqatigiinneq pillugit ileqqorisimasavut tunngavigalugit. Susassa qarfiit assigiinngitsut akulerussuullugit nunani avannarlerni periarnermut misilittakkat atussavavut, Issittumi Siunnersuisooqatigiinni sulineq naamaquserniarlugu tapersersorniarlugulu, tassaammammi taanna Issittoq pillugu oqallittarnernut pingaarnertut katersuuteqatigiittarfiusoq.

Suliasamat taaguut "Issittoq Tungujortoq" atorlugu siulittaasuutitaqarnitsinni taamaattumik sumiiffiit Issittup aamma Nunat Avannarliit ataatsimoorfigisinnaasaat immikkut samminiarpavut. "Tungujortoq" tassaalissaaq suliniutissap aallaavissaa, tassami imaqq immikkut pingaaruteqarmat Issittup allanngoriartornerani. Imaq pingaaruteqarluiinnartuuvoq pinngortitamut, kulturimut, inuussutissariutit ineriartortinnerannut angallannermullu, silallu pissusiata allanngoriartornerani "tungujortumi pinngortitami isumalluutiniq" ataatsimoorluni tamanik isiginnilluni aqutsineq pingaaruteqaleraluttuinnarpoq. Nunat inoqqaavi aammalu allat imaanik taassumallu uumasuiniq atuissut pinngortitaq pillugu annertuumik ilisimasaqarput, ilisimanninnerlu tamanna annertuumik pingaaruteqarpoq.

Silap pissusiisa allanngorisa malitsigaat sikut aaneri, umiarsuit aqqutissaat nutaat aammalu Issittumi imaani annertusiartortumik suliniuteqalernerit. Nunani avannarlerni Issittumilu tamanna siuariartornermik aammalu suliffissanik nutaanik pilersitsinernik kinguneqartitsisinnaavoq. Soqutiginninneq annertoreerpoq, aammalu iliuuseqarniartut nunarsuup immikkoortortaneersut aammalu avataaneersut periarfissanik nutaanik atuissallutik piareersimareerput. Kisiannili pisariaqartitsisoqarpoq nunar-

suup immikkoortortaani maani inuussutissarsiutigut ineriartorneq tapersersussallugu. Siullerpaatut pisariaqarpoq imaatigut angalanermi sillimaniarnerup nakussarsarnissaanut immikkut iliuuseqarnissaq. Tamanna ilutigalugu pingaaruteqarpoq avatangiisinut sillimaniarnermullu piunasaqaatit sukannersut attatiinnarnissaat, taamaalilluni avatangiisit sillimaffiginiarneqassammata suliaqarluni iliuutsit annertusiartorneri ilutigalugit.

Imaani suliaqarluni angallannerit ilimagisamik annertusiartortut malillugit aammattaaq immap avatangiisiinik nutaamik tatisimannittoqalissaaq. Imaani uumassusillit assigiinngisitaaneriniq illersuineq taamaattumik sulii pingaarnerulerpoq aningaasarsiutigalugu iliuutsit annertusiartorneri ilutigalugit. Tamanna tunngavigalugu pisariaqartitsineqalissaaq misissussallugu, Issittumi imaani avatangiisit qanoq malunnartitsisarnersut imaani angallannerup aalisarnerullu annertusineratigut. Immap naqqani uumassusillit assigiinngisitaarneri pillugit ilisimasaq tamanna aalisarnermik avatangiisinillu aqutsinermut aammalu aningaasarsiutigalugu aalisarnermut siunissami immikkut pingaaruteqartoq, uppersaatinik ilisimatusarnikkut tunngaveqarpoq. Ilisimasat misilittakkallu Issittumit pissarsiarineqartut nunat avannarliit aammattaaq immanut allanut atorsinnaavaat, taamaalilluni nunarsuup avannaani immanik pitsaanerusumik ilisimasat pineqarsinnaalissapput.

Imaaliorniarpugut:

- qarasaasiatigut sumiissusersiuutip ”ArcticWeb”-ip ineriartorteqqillugu suliniutip piviusunngortinneratigut Issittumi imaatigut angallannerup isumannaatsuunera tapersersussavarput, taassuma angallatit Issittumiittut ataatsikkut malinnaaffigisinnaavai, aammalu Issittumi imaatigut angallanneq pillugu attuumassuteqartunik pisariaqartitanillu paasissutissanik imaqartumik ataatsimoorullugu imarsiortunut, issittumi atugassamik nittartakkamik ineriartortitsinikkut.
- Ilisimasanik paarlaateqatigiittarnissamut toqqammaviliornissaq aammalu immap naqqani uumassusillit assignngisitaarneri qajannarnerilu pillugit allaaserinninnissaq nakkutilliinissarluk pillugu nunat avannarliit ataatsimoorullugu qarasaasiaq atorlugu paasissutissanik paarlaasseqatigiittarnissap ineriartortinnissaa.
- Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa 2015-17-mut issittumi suleqatigiissutissaasa nutaajusup malitseqartinneqarnissaa kiisalu assignngitsunik akulerussilluni issittoq pillugu sammisanik nunat avannarliit oqaloqatigiinnerisa nakussassarneqarnissaat.
- Issittumi sammisassat pillugit sulinerup naapiffiusartuni allani tapersersornissaa, matumani immikkut Issittumi Siunnersuisooqatigiinni.

Atlantshavet, Island

Lofoten, Norskehavet, Norge

norden

Nordisk Ministerråd

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

NORDEN2015.DK

**Yderligere information om
Danmarks formandskab fås
på www.norden2015.dk**

**Udenrigsministeriet
Sekretariatet for Ministeren
for Nordisk Samarbejde
norden2015@um.dk**

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Danmark
Telefon: +45 3392 0000

ANP 2014:773
ISBN 978-92-893-3901-8 (PRINT)
ISBN 978-92-893-3902-5 (PDF)